

БЕЗСМЕРТНИЙ ПОДВИГ

З кожним днем, з кожним теплішим промінчиком сонця наближається до нас травень, а з ним і свято 65-річчя Великої Перемоги, Великого Подвигу, який здійснили народи колишнього радянського союзу, а в їхній мужній когорті і наші співвітчизники.

Як жаль, що з кожним днем, з кожним роком усе меншає тих, хто був свідком тієї жорстокої, кривавої війни 1941-1945 років, усе меншає тих, хто наближав Перемогу. А їхні слова ще такі потрібні, їхні спогади, ще такі важливі...

У Хмельницькому національному університеті тривалий час працювало і працює чимало ветеранів Великої Вітчизняної війни, учасників бойових дій, які вже в мирний час усі свої сили, натхнення, найкращі роки життя віддали студентам, працювали на благо та розвиток рідного університету. Серед них і Сілін Радомир Іванович, який 27 років пропрацював на посаді

ректора нашого навчального закладу. За цей час в університеті сталося чимало позитивних змін, він здобув гарну славу не лише на теренах України, а й за її межами. Радомир Іванович і нині продовжує опікуватись Хмельницьким національним університетом, працюючи на посаді радника ректора. Сілін Радомир Іванович – доктор технічних наук, професор, академік. Усіх його регалій і нагород не перелічити, але всі вони віддзеркалюють наполегливу працю, важливі досягнення і досвід прожитих років. Варто зазначити, що пан Сілін шанована, знана людина не лише в нашому навчальному закладі чи в нашому місті, а й далеко за його межами. Проте мало хто знає про нелегке дитинство та юність Радомира Івановича, час коли формувався його характер і на все життя карбувалися у пам'яті спогади про... війну.

Коли світ охопило полум'я війни йому було лише 10 років і зовсім не іграшкова зброя потрапила тоді йому до рук. Хлопець залишився сиротою, матері не стало у 1942 році. Батька, хоч він був уже далеко не солдатського віку, забрали на фронт. „Саме тоді я вирішив поповнити лави захисників Вітчизни” – згадує Радомир Іванович. Його взяли у топографічний загін. Там, разом з іншими своїми колегами він визначав розташування ворожої техніки і зброї, складав для офіцерів рельєфні карти тощо. На моє запитання, який бій йому найбільше запам'ятався, Радомир Іванович, довго не думаючи, відповів: „Курська дуга...” Після паузи, яка здавалося б перенесла нас у події більш ніж півстолітньої давності, він додав: „Два дні там безперервно ревіли гармати. А гул стояв такий, що не можливо було говорити. Спочатку це була війна техніки, а не людей. Та вже після того, як вичерпалися технічні ресурси, настав час для прояву величезної людської мужності, героїзму. Тоді ми це зробили. Багато загинуло людей, але все ж таки вони не зламалися, а весь час йшли вперед”.

Радомир Іванович звільняв Харків, Кіровоградщину, пройшов Молдавію, Румунію, Угорщину, тодішню Чехословаччину та Австрію. І досі він з хвилюванням згадує День Перемоги, 9 травня 1945 року. Він святкував його у Відні. І все було тоді як у пісні: „Помнит Вена, помнят Альпы и Дунай, тот цветущий и поющий жаркий май. Вихри венцев в русском вальсе скрозь года, помнит Вена, не забудет никогда!” Не забуде ніколи Радомир Іванович і перші роки повоєння, коли побував у своєї тітки в Києві і побачив на Хрещатику одне лиш каміння. Але й тут люди виявили неабияку мужність. Кожного вечора, після роботи кияни збиралися на головній вулиці свого міста і розбирали те каміння, будували, відроджували столицю.

У мирний час Радомир Іванович закінчив львівську школу, а згодом і Львівський політехнічний інститут, де й познайомився зі своєю майбутньою дружиною. Продовжив навчання в аспірантурі, захистив кандидатську дисертацію, стажувався у США, здобув ступінь доктора технічних наук, а в 1974 році став ректором Хмельницького технологічного інституту.

Загартований війною, як і багато його ровесників, Радомир Іванович завжди йшов уперед. Нині він розмірковує над проблемами та перспективами нашої держави. Вважає, що не лише нам треба вчитись у Європі, а і Європі є чому повчитись у нас. Радомир Іванович боляче реагує коли події 1941-1945 року висвітлюють у неправдивій, викривленій інтерпретації. Дуже важливо сьогодні, наголошує він, навчитися говорити і сприймати правду про війну. Так, Перемога далася ціною великих зусиль, мільйонів людських життів, але від того вона не перестала бути Великою Перемогою. Чи міг бути іншим цей шлях? Радомир Іванович упевнений, що ні, адже інший шлях тоді означав здатися ворогові, зрадити Батьківщину і піти знеславленими з поля бою з піднятими руками. Не секрет, що траплялося на фронті і таке. Але більшість солдат обрали шлях мужності й слави, виявили неабиякий патріотизм і героїзм, залишили по собі й передали наступним поколінням світле почуття незламної людської душі. Їхній подвиг безсмертний!

Н. Поліщук